

2023-11-06

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se
Diarienummer: S2023/02226

FSS yttrande över promemorian Fler verktyg i socialtjänsternas arbete för att förebygga brott och stärka skyddet för barn (Ds 2023:15)

Föreningen Sveriges socialchefer (FSS) har på remiss för yttrande fått promemorian *Fler verktyg i socialtjänsternas arbete för att förebygga brott och stärka skyddet för barn* (Ds 2023:15) från Socialdepartementet. Yttrandet ska inkomma till Socialdepartementet senast den 7 november 2023.

Om FSS

FSS är en partipolitiskt obunden förening som företräder cirka 400 socialchefer i landet. Utifrån vår profession och tillgänglig kunskap verkar vi för utveckling av den svenska välfärden.

Om promemorian

Promemorian omfattar sex huvudområden med förslag om att:

1. Anmälningsskyldigheten vid kännedom om eller misstanke att ett barn far illa ska utökas till att omfatta fler myndigheter och yrkesgrupper än idag
2. Det ska vara obligatoriskt för socialnämnder att återkoppla till den som omfattas av skyldigheten att göra en anmälan om oro för barn och detta ska göras skriftligt
3. Utökade möjligheter för socialnämnderna att ta del av uppgifter ur misstanke- och belastningsregistren inom ramen för en barnavårdsutredning
4. Gallringsbestämmelserna i fråga om handlingar i barns personakter förlängs och görs digitalt sökbara
5. Möjligheterna till informationsutbyte mellan socialnämnder inom och mellan olika kommuner utvidgas i det brottsförebyggande arbetet med barn och unga
6. Förbättrade möjligheter för socialnämnder att inhämta information vid utredning av barnets bästa när det gäller frågor om vårdnad om barn, barns boende och barns rätt till umgänge med den förälder som barnet inte bor hos.

Utredningen redogör även för och analyserar de författningsförslag som Socialstyrelsen lämnat i rapporten *Att göra anmälningar som gäller barn sökbara – Rättsliga förutsättningar för personuppgiftsbehandling* mot andra möjligheter att göra anmälningar om oro för barn sökbara, samt att göra jämförelser med andra nordiska länder i frågan om registrering av anmälningar om oro för barn som inte leder till en utredning.

FSS synpunkter i korthet

FSS ställer sig i huvudsak positiv till utredningens förslag och hur dess utformning syftar till att förebygga brott och stärka skyddet för barn. Barnkonventionens bestämmelser i stort har genomlyst utredningen och flera av de föreslagna ändringarna kommer att stärka barnets rättsliga ställning.

Den sammantagna bedömningen är att förslagen stärker barns rätt till skydd men att några av förslagen bör ses över ytterligare.

Ekonomiska konsekvenser behöver utvecklas

Med beaktande av rådande samhällsutveckling i form av hög återväxt av gängkriminella som fostras in i allvarlig brottslighet, är det av yttersta vikt att samhället utformar ett skyddsnet som kan fånga upp barn så tidigt som möjligt så att de inte begår eller utsätts för brottslig verksamhet. Då fler myndigheter åläggs anmälningsplikt krävs utbildad personal för utredning och riskbedömning. För att lagförslagen i praktiken ska kunna genomföras krävs således att staten budgeterar för de ökade kostnaderna för personal och administration och att satsningarna styr mot de gemensamma arbetssätten som ska leda till att minska barns utsatthet. I bedömningen av de ekonomiska konsekvenser som förslagen kommer medföra för kommuners socialnämnder är det tveksamt om utredaren i tillräcklig utsträckning har beaktat att förslagen är administrativt betungande och resurskrävande för kommunernas socialtjänst.

Det händer mycket på socialtjänstens område nu. Ny lagstiftning kräver nya arbetssätt och för att dessa ska komma till stånd krävs implementering och utbildning. För att föreslagna lagar ska få effekt och kunna föras in som det är tänkt behövs en nationell satsning motsvarande den som skett angående polis- och rättsväsendet. Av den kommande statsbudgeten följer nu budgetförstärkningar på socialtjänsten. Det är viktigt att dessa hålls i över tid.

FSS är ytterst tveksam till slutsatsen i utredningen att förslaget på sikt kommer att leda till minskad arbetsbelastning och minskade kostnader för socialtjänsten.

Slutord

FSS noterar att det i avslutade och pågående utredningar förs fram ett flertal mindre och isolerade och ibland överlappande lagändringar inom socialrättens område, många som går i en mer repressiv karaktär och där socialtjänstens uppdrag styrs mot att arbeta mer brottsförebyggande. Utan någon helhetssyn finns en risk att konsekvenserna av de olika förslagen blir mycket svåröverskådliga. FSS vill särskilt påtala behovet av att en helhetssyn krävs i lagstiftningen för att uppnå målsättningen om en förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst i SOU 2020:47.

För Föreningen Sveriges socialchefer

Monica Persson, ordförande

Föreningen Sveriges socialchefer är en partipolitiskt obunden förening som verkar för utveckling av den svenska välfärden. Vi bedriver påverkansarbete inom socialpolitiska frågor och arrangerar den årliga konferensen Socialchefsdagarna.